

po výkonu práce ve svátek nebo v jinak dohodnuté době.

- Za dobu čerpání náhradního volna se plat nekrátí.
- **Zaměstnavatel se může se zaměstnancem dohodnout na poskytnutí příplatku ve výši průměrného hodinového výdělku za hodinu práce ve svátek místo náhradního volna.**

Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí

- Zaměstnanci přísluší za práci ve ztíženém pracovním prostředí **příplatek ve výši nejméně 5 % základní sazby minimální mzdy za měsíc.**
- Výše příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí činí 400 až 1400 Kč měsíčně (§ 7 odst. 1 nař. vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě).

Zvláštní příplatek

- Je nárokovou složkou platu, kterou se při splnění stanovených podmínek oceňují mimořádně ztěžující vlivy související s výkonem práce, pokud spočívají v pracovních podmínkách spojených s mimořádnou neuropsychickou zátěží, s rizikem ohrožení života a zdraví a nebo s obtížnými pracovními režimy.
- Zaměstnavatel určí zaměstnanci výši příplatku v rámci rozpětí stanoveného pro skupiny s pracovními podmínkami, ve kterých zaměstnanec soustavně vykonává práci.

Příplatek za rozdělenou směnu

- Zaměstnanci, který pracuje ve směnách rozdělených na dvě nebo více částí, přísluší příplatek **ve výši 30 % průměrného hodinového výdělku** za každou takto rozdělenou směnu.
- Rozdělenou směnou se rozumí směna, ve které souvislé přerušení práce nebo jejich souhrn činí alespoň 2 hodiny.

Osobní příplatek

- Je nenároková složka platu, která oceňuje výkonnost a kvalitu práce zaměstnance v porovnání s ostatními zaměstnanci.
- Zaměstnavatel může poskytnout zaměstnanci, který dlouhodobě dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků nebo plní větší rozsah pracovních úkolů než ostatní zaměstnanci, osobní příplatek **až do výše 50 % platového tarifu** nejvyššího platového stupně ve třídě, do které je zaměstnanec zařazen.
- Zaměstnavatel může poskytnout zaměstnanci, který je vynikajícím, všeobecně uznávaným odborníkem a vykonává

práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy, osobní příplatek až do výše 100 % platového tarifu nejvyššího platového stupně ve třídě, do které je zaměstnanec zařazen.

Další příplatky:

- příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah,
- specializační příplatek pedagogického pracovníka.

Cílová odměna

Za splnění předem stanoveného mimořádně náročného úkolu může zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci cílovou odměnu. Cílová odměna je součástí platového systému zaměstnanců ve veřejných službách a správě.

Mzda nebo plat při výkonu jiné práce

Jestliže je zaměstnanec z důvodů uvedených v zákoníku práce převeden na jinou práci, než má sjednanou, za niž přísluší nižší mzda nebo plat, přísluší mu **za dobu převedení doplatek ke mzdě nebo platu do výše průměrného výdělku, kterého dosahoval před převedením.**

Odměna

Za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu může zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci odměnu.

Odměna za pracovní pohotovost

Za dobu pracovní pohotovosti přísluší zaměstnanci odměna **nejméně ve výši 10 % průměrného výdělku.**

Odměna z dohod

Výše odměny z dohody a podmínky pro její poskytování se sjednávají v dohodě o provedení práce nebo v dohodě o pracovní činnosti. Výše odměny z dohody o provedení práce i z dohody o pracovní činnosti nesmí být nižší, než je minimální mzda.

Státní úřad inspekce práce, odbor
pracovních vztahů a podmínek
© květen 2012 ④

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI A ODMĚNA Z DOHOD

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI

Základní informace

- Právní úprava: § 109 a následující **zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“).
- Základním smyslem odměňování je dosahování výdělku, tj. peněžitého plnění za výkon práce. Zákon definuje a používá pro taková plnění tyto názvy: mzda, plat a odměna z dohod.
- Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna za podmínek stanovených ZP.
- Mzda a plat se poskytují podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, podle obtížnosti pracovních podmínek, podle pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků.
- Odměna z dohod je peněžité plnění poskytované za práci vykonanou na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti (§§ 74 až 77).
- Za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty přísluší všem zaměstnancům u zaměstnavatele stejná mzda, plat nebo odměna z dohod.

Minimální mzda:

- je nejnižší přípustná výše odměny za práci v základním pracovněprávním vztahu (§111),
- mzda, plat nebo odměna nesmí být nižší než minimální mzda. Do mzdy a platu se pro tento účel nezahrnuje mzda ani plat za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli,
- **základní sazba minimální mzdy činí nejméně 8000 Kč při týdenní pracovní době 40 hodin, tj. 48,10 Kč/hod.,**
- nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek.

Zaručená mzda:

- je mzda nebo plat, na kterou zaměstnanci vzniklo právo podle ZP, smlouvy, vnitřního předpisu, mzdového nebo platového výměru,
- **nejnižší úroveň zaručené mzdy nesmí být nižší než částka základní sazby minimální mzdy,**

- nedosáhne-li mzda nebo plat příslušné nejnižší úrovně zaručené mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek.

MZDA

- Se sjednává ve smlouvě nebo zaměstnavatel stanoví vnitřním předpisem nebo určuje mzdovým výměrem.
- Mzda musí být sjednána, stanovena nebo určena před začátkem výkonu práce, za kterou má tato mzda příslušet.
- **Zaměstnavatel je povinen v den nástupu do práce vydat zaměstnanci písemný mzdový výměr, který obsahuje údaje o způsobu odměňování, o termínu a místě výplaty mzdy, jestliže tyto údaje neobsahuje smlouva nebo vnitřní předpis.**
- Dojde-li ke změně skutečností uvedených ve mzdovém výměru, je zaměstnavatel povinen tyto skutečnosti zaměstnanci písemně oznámit, a to nejpozději v den, kdy změna nabývá účinnosti.
- Mzda je splatná po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo některou její složku.

Mzda nebo náhradní volno za práci přesčas

Za dobu práce přesčas přísluší zaměstnanci mzda a příplatek nejméně ve výši 25 % průměrného výdělku, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli na poskytnutí náhradního volna v rozsahu práce konané přesčas místo příplatku.

Dosažená mzda a příplatek ani náhradní volno nepřísluší, je-li mzda sjednána již s přihlédnutím k případné práci přesčas. Mzdu s přihlédnutím k případné práci přesčas je možné takto sjednat, je-li současně sjednán rozsah práce přesčas. Mzdu s přihlédnutím k případné práci přesčas je možné sjednat nejvýše v rozsahu 150 hodin práce přesčas za kalendářní rok a u vedoucích zaměstnanců v mezích celkového rozsahu práce přesčas.

Mzda, náhradní volno nebo náhrada mzdy za svátek

- Za dobu práce ve svátek přísluší zaměstnanci **dosažená mzda a náhradní volno** v rozsahu práce konané ve svátek, které mu zaměstnavatel poskytne nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po výkonu práce ve svátek nebo v jinak dohodnuté době.
- **Za dobu čerpání náhradního volna přísluší zaměstnanci náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku.**
- **Zaměstnavatel se může se zaměstnancem dohodnout**

na poskytnutí příplatku k dosažené mzdě nejméně ve výši průměrného výdělku místo náhradního volna.

Mzda za noční práci

Za dobu noční práce přísluší zaměstnanci **dosažená mzda a příplatek nejméně ve výši 10 % průměrného výdělku. Je však možné sjednat jinou minimální výši a způsob určení příplatku.**

Mzda a příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí

Za dobu práce ve ztíženém pracovním prostředí přísluší zaměstnanci **dosažená mzda a příplatek, který činí nejméně 10 % základní sazby minimální mzdy za každý ztěžující vliv** – podle ustanovení § 7 nařízení vlády č. 567/2006 Sb.

Mzda za práci v sobotu a v neděli

Za dobu práce v sobotu a v neděli přísluší zaměstnanci **dosažená mzda a příplatek nejméně ve výši 10 % průměrného výdělku. Je však možné sjednat jinou minimální výši a způsob určení příplatku.**

PLAT

- Plat určuje zaměstnavatel zaměstnanci podle zákoníku práce, nařízení vlády vydaného k jeho provedení a v jejich mezích dle kolektivní smlouvy, popřípadě vnitřního předpisu.
- Plat je poskytován zaměstnancům, kteří jsou zaměstnáni u zaměstnavatelů, jejichž hospodaření je navázáno na veřejné rozpočty.
- Plat tvoří všechny složky platu upravené zákoníkem práce a prováděcími nařízeními vlády. Rozhodující složkou platu zaměstnanců ve veřejných službách a správě je platový tarif. Výši platového tarifu zaměstnance ve veřejných službách a správě určují tři veličiny:
 - platová třída,
 - platový stupeň (podle započitatelné praxe),
 - stupnice mzdových tarifů (stanovená nařízením vlády).
- Pro zařazení zaměstnance do platové třídy je rozhodující druh práce sjednaný v pracovní smlouvě. Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do té platové třídy podle nejnáročnější práce, jejíž výkon po zaměstnanci požaduje v rámci sjednaného druhu práce.
- **Zaměstnavatel je povinen vydat zaměstnanci v den nástupu do práce platový výměr, který musí být písemný.**
- **V platovém výměru je zaměstnavatel povinen uvést**

údaje o platové třídě a platovém stupni, do nichž je zaměstnanec zařazen, o výši platového tarifu a ostatních pravidelně měsíčně poskytovaných složek platu. Termín a místo výplaty se uvede v platovém výměru v případě, pokud tyto údaje neobsahuje jiná smlouva nebo vnitřní předpis. Dojde-li ke změně skutečností uvedených v platovém výměru, je zaměstnavatel povinen tuto skutečnost zaměstnanci písemně oznámit včetně uvedení důvodů, a to nejpozději v den, kdy změna nabývá účinnosti.

- Plat je splatný po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na plat nebo některou jeho složku.

Plat nebo náhradní volno za práci přesčas

- Za hodinu práce přesčas přísluší zaměstnanci část platového tarifu, osobního a zvláštního příplatku a příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí připadající na hodinu práce bez práce přesčas v kalendářním měsíci, ve kterém práci přesčas koná, a **příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku** a, jde-li o dny nepřetržitého odpočinku v týdnu, pak **příplatek ve výši 50 % průměrného hodinového výdělku**, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli na poskytnutí náhradního volna místo platu za práci přesčas.
- Za dobu čerpání náhradního volna se plat nekrátí.
- Zaměstnanci, kterému přísluší příplatek za vedení, je plat stanoven s přihlédnutím k případné práci přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. To neplatí o práci přesčas konané v noci, v den pracovního klidu nebo v době pracovní pohotovosti.

Příplatek za vedení

Vedoucímu zaměstnanci přísluší příplatek za vedení, a to podle stupně řízení a náročnosti řídicí práce.

Příplatek za noční práci

Zaměstnanci přísluší za hodinu noční práce **příplatek ve výši 20 % průměrného hodinového výdělku.**

Příplatek za práci v sobotu a v neděli

Zaměstnanci přísluší za hodinu práce v sobotu nebo v neděli **příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku.**

Plat nebo náhradní volno za práci ve svátek

- Za práci ve svátek poskytne zaměstnavatel zaměstnanci **náhradní volno** v rozsahu práce konané ve svátek, a to nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího